

BREDASCHE

COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG-

EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS.

BLAD

Woensdag

3 April

FRANKRIJK.

PARIS, den 31sten Maart.

Hoe is er geen einde gekomen aan de ministeriele crisis? De *Novelliste* zegt heden, dat de personen die tot de jongste ministerie combinatie behoorden, zich gisteren bij den heer *Soult* versameld hebben, daar had men de onmogelijkheid ingezien, om een kabinet naar de gestelde voorwaarden en zonder den heer *Thiers* samen te stellen, en die combinatie was opgegeven. De heer *Soult* had zich des namiddags naar de Tuilerien begeven, om de gekregene volmagt terug te geven, en de heer *Passy* had Parijs verlaten, om de paascheesten te Franconville door te brengen.

De *Messenger* zegt, dat al de onderhandelingen van de jongste dagen afgebroken waren; dat uit al het voorgevallene slechts de noodzakelijkheid te meer was gebleken, dat het linker centrum aan de zaken kwam, maar dat de standvastige weigering van den maarschalk *Soult* een kabinet in dien geest onmogelijk maakte; uit dien hoofde staat dit blad van den heer *Thiers*, den maarschalk *Gerard* voor, als de man geschikt om in de plaats van den heer *Soult* voor het presidentschap van den raad op te treden.

Hetzelfde blad vermeldt, dat er gisteren weder eene vereeniging van de leden der linkerzijde bij den heer *Odillon-Barrot* was gehouden geworden, waar bijna honderd leden tegenwoordig geweest zijn. Daar had men lang over de moeijelijke omstandigheden van het tegenwoordig oogenblik gesproken, doch begrepen dat men zich van eene bepaalde verklaring moest onthouden. De vergadering had intusschen eenstemmig gedacht over de noodzakelijkheid van een, enkel uit het linker centrum zamengesteld ministerie; zij had diep betoogd, dat deze combinatie tot heden veranderd was, niet door het verschil omtrent zaken en beginselen, maar door het verschil met personen, die men nu, uit hoofde van het dringend belang des lands, geheel moest vergeten.

Uit dit laatste blijkt genoegzaam, dat de heer *Soult* en den heer *Thiers* niet kunnen samenwerken in het ministerie, waarvan het hoofd wil wezen, een lusterrijken naam behoeft, om aan denzelfden den titel van president van den raad te verbinden, nu de oogen geslagen heeft op den maarschalk *Gerard*, ter vervanging van den maarschalk *Soult*.

Naar het *Journal des Débats* heden verzekert, zou het intusschen gefukt zijn, om buiten den heer *Thiers*, vier personen te vereenigen, die het omtrent alle punten van binnen- en buitenlandsche staatkunde volkomen eens waren; te weten: de heeren *Soult*, *de Broglie*, *Humann* en *Duchatel*. Dit blad laat zich voorts met de meeste scherpheid tegen den heer *Thiers* uit: »Eene combinatie, zegt hetzelfde, die in het toekomstig ministerie de heeren *Dupin*, *Dufaure* en *Passy* bragt, is ten deele mislukt, Zulk's heeft den invloed bewezen, welchen het hevig en valsch geschrift der bladen van den heer *Thiers* blijft uitoefenen op de lieden die in het openbaar er voor uitkomen, dat zij in geene staatkundige betrekking staan met dit hoofd van het linker centrum. De leden van den heer *Thiers* heroemen zich dat zij het ministerie niet belemmeren. Zij belemmeren het, al de moeijeligheden der tegenwoordige crisis, al de nadeelen die geleden worden, al de bedreigingen, welke niet al derzelve zwaarte op het hoofd van den eersuchtigen onbezonnenen neer, die, na verwarring tusschen de staatsmagten te hebben gezaaid, voor zich daarvan niets dan het belagchelijke van zijn onvermogen heeft kunnen inoogsten.»

Verder zegt het *Journal des Débats*:

»Wij weten niet, of de combinatie welke de maarschalk *Soult* thans beproeft, slagen zal; maar wij geven de verzekering, dat de vier namen die er op dit oogenblik den grondslag van een ministerie uitmaken, niet voldoende voor de kamer en het land kunnen verstaan. Men verlangt om aan de kuiperijen en de intriganten die leden

veertien dagen op het toneel getreden zijn te ontkomen; men is ongeschuld en zich aan het jak der eersuchtigen te onttrekken, die voor de oogen van Frankrijk slechts kunnen ellendige ijdelheid en zelfzucht hebben ten loen gespreid. Dat de maarschalk *Soult* slechts optrede met de achtenswaardige lieden, die zich thans aan zijnen euden reem, verjongd door zulk eene edele toewijding aan het koningschap en aan de julij-instellingen, hebben aangesloten; dat hij moedig optrede; de kamer zal den minister toelijken, die met een vaste hand het roer heeft weten aan te grijpen, hetwelk anderen hem met verbittering zochten te betwisten, zonder zelfs het sturven in handen nemen.»

Sommigen vinden de bovenvermelde taal tegen den heer *Thiers* al te hevig en tevens onstaatkundig; daar zij geschikt is, om den laatstgenoemde geheel tot de linkerzijde te doen overslaan, waardoor hij een geduchte tegenstander van alle ministerien zou worden.

Wat nu de laatstvermelde combinatie betreft, waarvan de heeren *Soult*, *de Broglie*, *Humann* en *Duchatel* gezegd worden den grondslag uit te maken, men zou beproeyen willen om dezelve uit leden van het linker centrum aan te vullen, of zoo dit mislukt, uit doctrinaire leden of van de 224. De drang van het oogenblik doet intusschen denken, dat zoo men het kabinet niet voltallig kan maken, de vier genoemde personen een voorloopig ministerie zullen daarstellen, ten einde de kamer te kunnen openen en de lopende landszaken te bestieren, tot men een definitief kabinet gevormd heeft. De boven aangehaalde regels van het *Journal des Débats* geven ook reden om dit te denken. De kamers zouden dan niet door den koning in persoon geopend worden. De heer *de Broglie* zou de kamer der peers en de heer *Duchatel* de kamer der gedeputeerden, namens den koning, openen, en aankondigen, dat eenzijdig de meerderheid in de kamer niet bekend was, zij van hare heerschende denkwijsken doen blijken, doch de keus van den president der kamer.

— Een der Parijsche bladen vermeldde heden het gerucht, dat de koning ten behoeve van den hertog van Orleans afstand van den troon zou willen doen. Dit gerucht heeft zeker niet den finisten grond.

— De hertog van Joinville zal eerstdaags zegt men naar Toulouse vertrekken, om het bevel over een der vaartingen naar den Levant bestemd, op zich te nemen.

— Heden, nitroefde van den feestdag, geen fondsnotering.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 2den April.

De *Staats-Gourant* deelt heden de wet mede van 22 Maart j., tot wijziging van die van den 23sten September 1816, omtrent het Nederlandsche muntwezen, en de wet van dezelfde dagteekening omtrent eene geldleening voor de kosten der bedijking en droogmaking van het Haarlemmermeer; beide uitgevaardigd den 29sten II.

— Omtrent de aankomst alhier te lande van Z. K. H. den russischen grootvorst troonsopvolger verneemt men nader het volgende: De Grootvorst is II. Zaterdag ten half vier ure des namiddags, met de fraai versterkte stoomboot *de Grif* van *Parijs* te Nijmegen aangekomen, alwaar Hoogstdezelve met het losbranden van het geschut begroet werd. De Grootvorst werd door den opperbevelhebber der vesting, den luitenant-generaal *Hoven*, alsmede door den konings Adjutant den kolonel *van Omphal* en voorts door de voorname burgerlijke en militaire autoriteiten der stad ontvangen en welkom gezonden. Hoogstdezelve onderhield zich lang met den opperbevelhebber en met de overige officieren, en onder den schitterende stiet den oudsten zoon des hertogs van *Saksen-Weimar* zieke die te Nijmegen als eerste luitenant bij het korps mineurs is, zoen ligt, wel Z. K. H. den jeugdigen Prins met groote blijdschap over dit wederzien in de armen. Zondag morgen ten negen zette de Grootvorst de reis naar 's Hage met dezelfde stoomboot naar Rotterdam voort.

Op den middag is Z. K. H. met zijn gevolg en vergezeld van den kolonel von Omphal en den russischen minister baron von Maltitz te Rotterdam aangekomen, alwaar Hoogstdezelve bij het aan wal stappen begroet werd door Z. Exc. den heer Gouverneur der provincie van Zuid-Holland, en den viceadmiraal Ruysch, begaf zich naar het groot-Hotel des Pays-Bas, verleende er audientie aan de burgerlijke en militaire autoriteiten en zette daarna de reize naar 's Hage voort.

Ten zes ure in den namiddag kwam de Grootvorst te 's Hage aan. Z. K. H. de Prins van Oranje met Hoogstdezelve drie zonen waren, gelijk wij reeds gezegd hebben, den Grootvorst te gemoet gereden, en op den weg had eene hartelijke ontmoeting van de hooge bloedverwanten plaats. Aan de barrière der stad werd de Grootvorst opgewacht en begroet door den baron Snouckaert van Schauburg, militairen gouverneur van Zuid-Holland en het plaatselijk kommandement, waarna Hoogstdezelve aan het paleis van Z. K. H. den Prins van Oranje afstapte en kort daarna een bezoek bij Z. M. aflegde. In den loop van den dag waren een aantal personen, tot het gevolg des grootvorsten behorende, te 's Hage aangekomen.

Gisteren middag heeft Z. K. H. de russische Grootvorst, kroonopvolger ten keizer gedineerd, alwaar zich mede al de leden van het koninklijk gezin bevonden, terwijl ook een groot getal personen, waaronder ook verschillende tot het gevolg van Z. K. H. behorende, bij Z. M. genoodigd waren.

Naar men uit 's Hage schrijft zou de Grootvorst deze geheele week in stille afzondering doorbrengen, als zijnde het de week voor het Paaschfeest der Russen. Maandag aanstaande zou er groot diner bij den koning zijn, Dingsdag zal bij den Prins van Oranje, Woensdag en Donnersdag zou een uitstap naar Amsterdam gemaakt worden, Vrijdag zal zijn bij den Russischen minister en Zaterdag bij Z. K. H. den Prins Frederik.

De Staats-courant behest leden het remsig berigt dat Z. Exc. de luitenant-generaal baron Dibbets, die sedert eenige jaren, ook in de moerijkste omstandigheden, met grooten lof de post van opperbevelhebber der vesting Maastricht vervuld heeft, den 29sten II. aldaar overleden is; terwijl dezelfde courant tevens vermeldt dat Z. M. bij besluit van den 1sten april 1839, no. 1, in plaats van wijlen den luitenant-generaal baron Dibbets, tot opper-kommandant der vesting Maastricht benoemd heeft, den luitenant-generaal baron van der Capelle, thans opperbevelhebber der vesting Bergen-op-Zoom, en in plaats van laatstgenoemden, den generaal-majoor Bagelaar, tot dus verre toegevoegd aan Z. K. H. den erfprins van Oranje.

Z. Exc. de luitenant-generaal Dibbets had den ouderdom van 56 jaren bereikt. Hij was reeds gedurende eenigen tijd zeer onpasselijk geweest, terwijl zijne laatste dagen zeer smartelijk waren, zoodat hij op den 27sten voorloopig en in afwachting van Z. Ms. bevelen, het opperbevelhebberschap der vesting aan den generaal-majoor van Boecop had overgegeven. In de bijzondere berigten uit Maastricht wordt het smartgevoel uitgedrukt waarmede het geheele garnizoen en de burgerij wegens dit treurig verlies aangedaan waren. Het stedelijk bestuur stelde zich voor, te beraadslagen over de middelen om de nagedachtenis van den braven opperbevelhebber door de opsigting van eenig gedenkteeken duurzaam en zijner waardig te verzekeren. In een dier berigten leest men voorts: » De luitenant-generaal baron Dibbets, sedert de uitbarsting van het oproer onafgebroken met de betrekking van opperbevelhebber in deze vesting bekleed geweest, heeft in de verschillende omstandigheden, in welke hij zich in dat tijdperk bevond, altijd getoond de drie krijgsmanndeugden: moed, beleid en trouw in de hoogste mate te bezitten. Zijne gewigtige diensten aan den staat werden door onzen geëerbiedigden koning te regt gewaardeerd, en ook, eerst door zijne bevordering tot luitenant-generaal en vervolgens door zijne verheffing tot den adelstand, met den titel van baron, openlijk erkend en gehuldigd. In hem verliest het vaderland een' zijner kloekste en dapperste vercheeren, de koning een' zijner getrouwste en wakkerste dienaren, de maatschappij een' harer waardigste burgers.

De overledene laat eene weduwe na en zeven kinderen, welke laatsten echter de jongste uitgezonderd, allen zijn verzorgd. Behalve zijn vermelden rang en betrekking was de generaal Dibbets kommandant van het 5de groot militair kommando, en ridder der Militaire Wilensorde en van het Legioen van Eer.

Namens Z. M. zijn aan de leden, mitgaders aan den secretaris van de commissie voor de redactie der nieuwe nederlandsche wetboeken, aan den president en aan den procureur-generaal van den hoogen raad, aan den secretaris bij het departement van justitie en den referendaris mr. A. W. van Appellere, aan mevrouw de wed. van wijlen den hoogleeraar Kemper en mevrouw de wed. van wijlen den referendaris mr. C. Asser, de twee laatsten als eene hulde aan de verdiensten van beider echtgenooten in hunne betrekkingen als leden der voorschreven commissie, uitgerukt ieder een zilveren exemplaar van de medaille, door den graveur bij 's Rijks munt, J. P. Schouberg, tot herinnering der nieuwe wetgeving vervaardigd.

Door Hoogstdezelve zijn benoemd, tot directeur van het postkantoor te Maastricht, C. G. Rouffaer, voormaals inspecteur der in- en uitgaande regten te Luik, en tot tweeden commissie op voorschreven kantoor, F. A. L. van der Vrecken, surru merair bij het vak aldaar.

Aan den gepensionneerden plaats-majoor der eerste klasse, M. Muller, is, buiten bezwaar van den lande, den rang van majoor verleend.

Eervol is ontslagen de tijdelijke officier van gezondheid der 2de klasse, W. G. van den Bergh, dienende bij het algemeen depôt der landmags n° 33.

Het traktement van non-activiteit is verleend aan den majoor van het 3de batalion veld-artillerie, E. Frankamp.

Uit de provincie Zeeland verneemt men, dat Z. Ms. korvet Boreas eergisteren het dok te Vlissingen verlaten zou en bij bij Nieuwen post vatten. Z. Ms. korvet Amphitrite, kapitein-luitenant Tengbergen zou eene reis naar de West-Indien doen, en men meende, dat de nieuwe gouverneur onzer bezittingen aldaar, de schout-bij nacht J. C. Rijk, met genoemden bodem derwaarts zou vertrekken.

Van Harderwijk is den 30sten II. naar Heligoland vertrokken een detachement van 30 manschappen, op den 3den dezes, aan boord van het schip Syon, onder bevel van den luitenant-zee, Faber van Rensdijk, begeleid wordende door den officier van gezondheid, 3de klasse, Wagner, naar Oost-Indie te worden overgevoerd.

Uit statistieke opgaven blijkt, dat de bevolking van Noord-Nederland op 1 Januarij 1838 beliep 583,271 zielen, als: in Noord-Brabant 366,160 zielen, Gelderland 336,404, Noord-Holland 423,873, Zuid-Holland 509,661, Zeeland 145,542, Utrecht 140,574, Vriesland 227,445, Overijssel 191,062, Groningen 172,437 en Drenthe 70,271.

In 1837 zijn in opgemeelde provincien geboren 95,705 kinderen, waarvan 36,123 in de steden en 59,582 ten platten lande. Het getal wettige geboorten heeft bedragen 30,984 en het getal onrechte 4,746. Van de geboren waren er 49,324 van het mannelijke en 46,384 van het vrouwelijke geslacht.

Er zijn geboren in Noord-Brabant 12431, Gelderland 11,727, Noord-Holland 15,992, Zuid-Holland 21,648, Zeeland 6,523, Utrecht 5,443, Vriesland 7,519, Overijssel 6,549, Groningen 5,709 en Drenthe 2,257.

Overleden zijn 71,280 personen, als: in Noord-Brabant 8,455, Gelderland 7,907, Noord-Holland 14,810, Zuid-Holland 15857, Zeeland 5,113, Utrecht 4,127, Vriesland 4,746, Overijssel 4,599, Groningen 3,984 en Drenthe 1,678. Van deze overledenen behoorden er 36,338 tot het mannelijke en 34,942 tot het vrouwelijke geslacht. Van de overledenen zijn 30,767 in de steden en ten platten lande 40,513.

Uit deze opgaven blijkt ook, dat het aantal geboorten, dat der overledenen met 71,280 heeft overtroffen.

Er zijn 21,536 huwelijken gesloten, te weten: in Noord-Brabant 2,760, Gelderland 2,532, Noord-Holland 3,984, Zuid-Holland 4,304, Zeeland 1,359, Utrecht 1,130, Vriesland 1,879, Overijssel 1,562, Groningen 1,393 en Drenthe 541.

Het getal der echtscheidingen heeft bedragen 64, als: in Noord-Brabant 1, Gelderland 6, Noord-Holland 16, Zuid-Holland 6, Zeeland 5, Utrecht 8, Vriesland 2, Overijssel 2 en Groningen 4.

Uit deze opgaven blijkt voornamelijk, dat de bevolking des Rijks gedurende het jaar 1837, door het meerder aantal geboorten dan sterfgevallen, met 24,426 zielen toegenomen is; dat de onrechte geboorten, 0,049 van het aantal geboorten in het algemeen bedragen hebben; dat, ten aanzien der geboorten de provincien Zeeland, Zuid-Holland, Utrecht en Noord-Holland, de gunstigste verhoudingen vertoonen, waaronder Zeeland en Noord-Holland tusschen de ongunstigste verhoudingen voor de sterfte opgeleed hebben; dat de provincie Drenthe wederom de ongunstigste verhouding voor de geboorten, en de provincie Vriesland de gunstigste voor de sterfgevallen heeft opgeleverd; dat de provincien Zeeland en Drenthe, op nieuw de eerste het maximum en de laatste het minimum van het aantal onrechte geboorten in verhouding tot het algemeen bedrag der geboorten vertoonen; dat er ten aanzien van het aantal huwelijken, wederom in Noord-Holland de gunstigste doch in Noord-Brabant en Gelderland de ongunstigste verhouding heeft plaats gehad; dat het maximum der geboorten in de maand Februarij, en het minimum in Juni en Juli is waargenomen; dat ditmaal ten aanzien der sterfte, het maximum in de maand Maart, en het minimum in de maanden Augustus en October heeft plaats gevonden, en dat de meerderste sterfte in de maand Maart, in alle provincien, met uitzondering van Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland heeft plaats gevonden.

De aardrijkskundige uitgestrektheid van Noord-Nederland bedraagt volgens de in 1833 gedaan kadastrale opmetingen 3,044,970 Nederl. bunders, als: Noord-Brabant 511,633, Gelderland 508,632, Noord-Holland 217,993, Zuid-Holland 303,617, Zeeland 173,782, Utrecht 138,562, Vriesland 327,333, Overijssel 333,929, Groningen 233,176 en Drenthe 266,271. Deze uitgestrektheid is wijders verdeeld in

2,126,365 bunders bebouwde gronden, 40,724 bunders groote en andere wegen, daaronder straten, pleinen, wandelingen, wallen, enz., 104,165 bunders wateren, rivieren, beken, meren, grachten, vijvers moerassen, enz., 773,716 bunders heiden, zee- en rivier-stranden, duinen, geest-, hies- en rietlanden, veen- en turfgronden, enz.

Laatstelijk is voor de arrondissements-regtbank te 's Hage behandeld, de zaak van *H. Nijgh*, boekhandelaar te Rotterdam, uitgever, en *H. L. Fievez*, ambtenaar te 's Gravenhage, eigenaar van het tijdschrift de *Iris*, als eischers, contra *G. Verboet*, boekhandelaar te 's Gravenhage, als gedaagde. Betrekkelijk den eigendom van het tijdschrift de *Iris*, bloemlezing uit buitenlandsche tijdschriften. De regtbank heeft in haar vonnis de moeijeligheden erkent, welke zich opdeden bij de beantwoording der vraag, of de titel van eenig tijdschrift, b. v. van de *Iris*, op zich zelve, een uitsluitend regt of eigendom verzekert, of den oorspronkelijken gebruiker van denzelfden, alleen de bevoegdheid verleent, daarvan gebruik te maken; doch heeft vermeend, dat de bestaande twijfel dien aangaande allezins verdwijnt of vermindert, wanneer alle de omstandigheden van het geding aantoonen, dat men denzelfden titel met kwade trouw heeft aangenomen, en met het kenmerk, dat dit alles bij de oorspronkelijke zaak nog meer kracht erlangt, door dien *V.* hij arbitraire bepalingen van eigendom gevallen verklaard is; dat, al mogt men veronderstellen, dat ieder ander geregigd ware geweest, een gelijk tijdschrift uit te geven, dit zeker niet aan *V.* geoorloofd was, wien dit bepaaldelijk was ontzegd; enz. De Regtbank heeft derhalve den gedaagde geïnterdiceerd een tijdschrift uit te geven onder gelijken titel als de *Iris*, of dat, door gelijken naam of titel, door opgevolgde paginering, gelijke nummer, of gelijken jaargang, gehouden zou kunnen worden, voor het tijdschrift de *Iris*, aan *F.* toebehoorende, of de strekking zou kunnen hebben het te vervolgen of aan hetzelfde aan te sluiten. Voorts is *V.* veroordeeld, tot voldoening van alle schaden, kosten en interessen, die hij *F.* door zijne onregtmatige en ongeoorloofde handeling mogt hebben veroorzaakt, of *F.* mogt hebben geleden, of verder daardoor mogt lijden, op te maken bij staat, ingevolge de wet; zullende dit vonnis executabel zijn bij dwang, voor zóo verre de schaden enz., mogten ontstaan, van den 1sten October 1838, of vander mogten ontstaan, en de som van 150 mogten blyken te overschryden. Overeenkomstig heeft de Regtbank den eischers hunnen verderen eisch ontzegd, de voorloopige ten uitvoerlegging van het vonnis bevolen onder borgtocht of aanwijzing van voldoende zekerheid, en den gedaagde veroordeeld in de kosten van het geding.

Blykens de berigten, uit Londen tot den 30sten II., is het Hoogerhuis woensdag II. tot den 11den April uiteengegaan, na eenige loopende zaken af te hebben.

De minister van Ierland heeft zijn voorstel wederom ingediend, en de heer, niet den 11den, maar den 15den April zou indienen. Men weet, dat dit voorstel strekken moet, om een besluit van goedkeuring van dat beheer, tot tegenwigt van het eenigzins afkeurend besluit des Lords deswege, te verwerven; en dat lord *Russell* van deze zaak de instandhouding van zijn ministerie afhankelijk maakt. *O'Connell* is dezer dagen naar Ierland vertrokken, en heeft in een ophevigen toon gestelden brief zijne Ieren op het gevaar opmerkzaam gemaakt, hetwelk hun bij den mogelijken val van het tegenwoordige ministerie bedreigde; hun tevens aanmanende, om het Parlement met verzoekschriften voor het behoud van het tegenwoordig "zacht en rechtvaardig" bestuur van Ierland te overstelpen.

In het Lagerhuis heeft sir *Stratford Canning* aan lord *Palmerston* gevraagd, of de Ministers eenig officieel bericht ontvangen hadden van het oogmerk der Regering van de Vereenigde Staten, om den plebisciet te benoemen, die te Londen-nieuwe onderhandelingen tusschen de twee Staten zou openen; of zij grond hadden om te vermoeden, dat de Regering der Staten, hem gelijktijdig door Hr. Mr. *Calhoun* te Washington, en door den Noord-Amerikaanschen Minister van Staat, aanbevolen, en eindelijk of zij bezwaar vonden in het ter tafel leggen der instructien, door welke de Gouverneur van Mayne verplicht werd, des noods gewapenderhand, een uitsluitend regtsgebied over de betwiste landstreek uit te oefenen.

Omtrent het eerste punt antwoordde lord *Palmerston* dat, daar eersdags mededeelingen van het Gouvernement der Staten, tot deze questie betrekkelijk, te gemoet gezien werden, hij zijnen plegt zou te buiten gaan door nu over zaken uit te weiden waar omtrent men den inhoud der instructien van den gevolmagtigde

moest afwachten. Hij meende te moeten gelooven, dat de laatst ontvangen depêches van sir *J. Harvey* afgezonden waren vóór dat deze nota's des heeren *Fox* en *Forsyth* in handen had. Ten aanzien der derde vraag achtte hij het onvoegzaam, de bedoelde papieren het Parlement voor te leggen. Zijne Lordschap eindigde niet te zeggen dat, naar zijne overtuiging, de Regering der Staten niet minder dan de Engelsche verlangde, alle geschillen in der minne bij te leggen, en dat niets de vriendschapsbetrekkingen zou verstoren, bij wier handhaving de beide natiën gelijkelijk belang hadden.

— Na de aanneming der begrootingswet voor het departement van de artillerie, is het Huis tot maandag den 8 April gescheiden.

— Volgen de jongste brieven uit Noord-Amerika, tot den 4 dezer loopende, bleef de wapening op de grenzen nog altijd voortduren. Zoodra te Halifax, de hoofdplaats van Nieuw-Schotland, de tijding der militaire bewegingen in den Staat van Maine bekend was, heeft de Wetgevende Kamer der provincie dadelijk het bevel gegeven om achtduizend man milite en vrijwilligers op de been te brengen en des noods tot honderduizend ponden sterling besluit schikbaar te stellen, ten einde Nieuw-Brunswijk in het afwenden van vijandelijke aanvallen bij te staan. In Nieuw-Brunswijk zelve waren eenige detachementen de grenzen genaderd, op het gerucht dat die van Maine zich een doortocht naar Madawaska banen wilden.

In den namiddag van den 26sten Maart is het water op nieuw in den onderaardschen gang, onder de Theems doorgedrongen. De werklieden hebben zich met moeite gered. De arbeid aan dit zwaaiwerk, hetwelk anders thans goed vorderde, zal door dit ongeval zeker eenige weken worden vertraagd.

— De bewoners der Ionische eilanden wenden ernstige pogingen aan om veranderingen in de aldaar bestaande constitutie te bewerkstelligen, waardoor de ingezetenen grooteren invloed zouden verkrijgen, en de magt van den lord-opperkommissaris, sir *Howard Douglas*, merkkelijk besnoeid zou worden.

— Den 28sten waren te Londen genoteerd: 3 pCt. gec. 92½; Ned. 2½ pCt. 55 drie achtste; Id. 5 pCt. 103⅞; Spanje 20.

H A N O V E R.

Belangstelling in het lot van vreemde volken is een uitvloeisel van heldere begrippen, omtrent de wederzijdsche verplichtingen tusschen de menschen onderling, en omtrent het doel 't welk de Voorzienigheid met het menschedom heeft. Daarom kan het ook niet bevreemden, dat men ten huidigen dage zooveel ziet te werk gesteld, om volken in andere maatschappijen levende, te doen deelen in de voordeelen die men zelve geniet. Maar die geest van belangstelling en welwillendheid ten goede heeft zijne grenzen; dezelve moet niet overslaan tot zene dulle en alles omverwerpende propagaanda van eigene denkbeelden; want dan wordt de lichtende en weldadige fakkel, in eenen verderfelijken, alles in lichtelajze vlam zettenden brandtoorts veranderd. Met die gezindheid ten goede, die zich voor uitersten wetteloosheid en verkeerdheden tracht te vermijden, hebben wij met belangstelling de spanning der gemoederen in het koninkrijk Hanover gadegezien, en meemaken onzer arbeid gewijd aan een opzettelijke beschouwing over den staatkundigen toestand van dat land. Wij hadden ons geveid, dat eene wederzijdsche toenadering die spanning der gemoederen zoude hebben weggedomen; want het staat vast, die spanning der gemoederen is niet veroorzaakt door volkenmenners of door de overijde handelingen eener democratische gezinde menigte, dezelve is veroorzaakt door een *coup d'état*, door een schier niet te kwalificeren feit der regering zelve. Het land was in vrede en de burgers gelukkig, toen koning *Eugene*, August de teugels van het bewind over het volk van Hanover in handen nam. Sedert zijne bekende proclamatie tot opheffing der in werking zijnde constitutie van 1833 is de gisting ontstaan, de ontvreemden, aangevangen en het land geschokt. Alle pogingen des konings om zijnen wil door te drijven, hebben tot hertoe geen andere gevolgen gehad, dan de gemoederen meer en meer te verhitte, en den tegenstand te doen aangroeijen. Treurige verblindheid, voorwaar! van een Vorst, die zegt, dat hij alleen het geluk zijner onderdanen bedoelt; maar die niet te min aanvankelijk hen ten sterkste te grieven, door de willekenrige opheffing eener in werking zijnde constitutie. De koninklijke proclamatie van den 15den Februaary, houdt een pleitrede in, die aanspoort, moet, dat de constitutie van 1833 in haar beginsel nietig te worden, dezelve geproclameerd is geworden, zonder dat de Stenden des lands, die door het Engelsch bestuur daarin gebragte veranderingen alomans hebben goedgekeurd. Maar niemand heeft zich daardoor laten overtuigen, dat de koning het regt had, om eigenmagtig eene in werking zijnde en nageleefd wordende grondwet op te heffen. Al hadde de latere toestemming der Stenden aan het charter niet

de onmisbare goedkeuring gehecht; al ware het, dat men zou kunnen toegeven, dat in 's konings stelsel veel te zeggen viel voor de oorspronkelijke nietigheid van dat charter, dan heeft zich ieder kunnen overtuigen, bij het lezen dier proclamatie, dat hier de regel toepassing zou kunnen vinden *summum jus, summa injuria* (het hoogste recht is dikwils het hoogste onrecht); ten andere, dat die gemaakte opheffing der constitutie van 1832 gegrond is op de vermenging der kroon- en lands-domeinen, en dus uit een zuiver kwantitatief beginsel; en ten derde, dat al die geleerde aanmerkingen niet in staat zijn, om bij een regtskundig betoog over de nietigheid der constitutie van 1833, te bewijzen, dat de koning het recht had om eigenmachtig eene in werking zijnde Grondwet op te heffen; eene Grondwet die door de Bondsvergadering bekrachtigd is, terwijl de Bondswet niet spreekt, of in een onderzoek treedt, of een veranderd charter aan oorspronkelijke nietigheden bindt; maar alleen verhaalt, om nagaleefd wordende, de werking zijnde constitutie te heranderen, anders dan met gemeen overleg. Ware de Grondwet van 1833 zoo radicaal nietig, als koning *Louis Auguste* bewoos, dan had de Bondsvergadering ook het recht niet, om haar bestaans te verwaarloosden. Die spitsvindige regtsgeleerdheid van de proclamatie van 15 Februarij 1839 heeft dan ook nog de weifelenden doen overgaan tot de overtuiging, dat de regering wederrechtelijk handelt. Men die regering toont, ondanks al die schijnschoone redeneringen der officiele Hanoversche Courant, dat zij meer en meer verliest in de openbare meening. De houding der regering tegen het stedelijk bestuur van Hanover aangenomen, bewijst, dat zij volhardt in haar stelsel van dwang, zoals zij dit getoond heeft met de afzetting der regeerders voor hun leven aangestelde Hoogleraren; zij stapelt dwaasheid en dwang; want de handelingen van een bestuur worden niet gewogen in de pleitzaal; maar beoordeeld naar de mate van welzijn die zij aanbrengen, en naar den ijk der goede trouw. Daarom worden er, onvoorzigtiglijk genoeg, in Hanover brandstoffen vergaderd door de Regering, die zij door eene meer gematigde handeling had kunnen onschadelijk maken. Jammer is het, dat de eerste verkeerde stap, de gewelddadige opheffing der constitutie, is geschied, en dat men meent te moeten volhouden en het uiterste beproeven, omdat men niet gevoelig kan terugtreden. De Bondsdag zou echter de partijen nog kunnen verzoenen.

ALLERLEI

Tabakspijpen liefhebberij in Hongarije.

Ieder volk heeft zijne karakteristieke eigenheden. In Hongarije, het paradijs der tabakrookers, heerscht eene wezenlijke verzottheid op zeldzame en fraaie tabakspijpen, die zoo ver gaat, dat men voor menig exemplaar duizende guldens betaalt. Zulke pijpen crachten eene historische beroemdheid en men noemt beroemde mannen als here vroeger bezitters. Nu zijn liefhebbers wier pijpenverzameling niet voor 20,000 guldens te koop is. De meerschulden pijpenkoppen zijn de meest gezocht. De daarop vervaardigde handmerken zijn meestal kunststukken. Op de oudheden is gewoonlijk het jaartal te lezen, waaryan echter niet zelden een groot misbruik gemaakt wordt, zoodat het jaartal een ouderdom van een paar oppgeeft, terwijl de kop veeligt nauwelijks zoo veel tientallen jaren telt. De handelaar in deze voorwerpen staat hier een wijd veld van industrie open, en er heeft dan ook veel vervaaking en bedrog onder plaats. Een ouden ervaren liefhebber wordt echter slechts hoogst zelden daarvoor om den tuis geleid, en de bedriegerijen worden ook gewoonlijk jegens nieuwelingen gepleegd.

Te AMSTERDAM werden gisteren (1 April) verhandeld: Ned. 3 1/2 pCt. 1845, 1/2, en zestiende; Kansbill. 27 1/2, drie zestiende; S. Ind. 1 pCt. 18 drie achtste, vijf zestiende; Ard. 17 vijf zestiende; drie achtste; Poolsche Loten 140.

DOOR ZEKTE, UIT DE HAND TE KOOP OP TEN HUIJ,

om met half April te aanvaarden.

Een Hecht en Stek HOUTEN GEBOUW of TENT, leng circa 32 voet. Voeten en breed circa 19, waarin 8 Schuiframen, Planken, loer en dekelt met Pannen, zijnde zoodanig geconstrueerd, dat het geheel met weinig moeite en kosten uit en in elkander gaat. Hetzelve is zeer geschikt, in het aangenaamst en boschrijke gedeelte der stad te plaatsen, de weg er na toe leidende, is de schoonste en vruchtbaare wandeling naar volkrijke plaats; geen wonder dus, dat daarin sedert jaren, KOFFERHANDEL en TAPKERSNERING met veel Succes is uitgeoefend. Het terrein van dit gebouw, waarop de Schutterij en

andere, zoo Militaire als Muziek-korpsen veelal hunne gewone oefeningen houden, is ongeveer 90 oude Roeden groot; aan hetzelfde is tot October aanstaande Huur; hetgeen tot deze Tent behoort als Billard, Tafels, Stolen, Glazen enz., kan tegen een redelijken prijs overgenomen worden.

Te bevragen bij den Eigenaar L. RIJKEN te Tilburg, Wijk Veldhoven.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een welgeconditioneerde PLATTELANDS APOTHEEK, nagelaten door wijlen den Heer W. DOODEMONT, in Leven Genees- en Heelmeester te Nieuw-Vossemeer, Provincie Noord-Brabant. Te bevragen bij deszelfs Weduwe aldaar.

VOLLENDIGE UITGAVE

NIETWIE NEDERLANDSCHE WETBOEKEN IN ZAK-FORMAAT

Bij F. P. STERK, Boekhandelaar te Breda, is van de Pers gekomen en alom verzonden:

- Het WETBOEK VAN KOOPHANDEL 1,50.
- " " " STRAFVORDERING, zal met 1° Mei verkrijgbaar zijn voor 6,60.
- Het WETBOEK VAN REGTSVORDERING, met 1° Junij voor 1,00.
- En het BURGERLIJKE WETBOEK, met de algemeene bepaling hetwelk om bijzondere belangrijke redenen het laatst bewerkt wordt zal voor den prijs van 2,00. zoo spoedig mogelijk volgen.

** BILBELSCH DAGSCHRIFT, VAN BEVORDERING VAN HUISLIJK GELUK; of AANLEIDING tot GODSDIENSTIGE BETROUWINGEN, op iederen dag des jaars 1839. In maandelijksche afleveringen, a 40 Cents, het Plaatwerk daaronder begrepen. Wordt uitgegeven te 's Gravenhage, bij A. KLOOTS, en is alom te bekomen. Zóó kan men zich dan, voor minder dan 10 centen 's weeks, eenen schat van de uitnemendste kennis eigen maken, welke door anderscheidene verdienstelijke mannen in ons Vaderland, die thans aan dit Dagschrift arbeiden, tot ware vergoeding der haren wils aanbrengen en beverden. En "266 woenig tijds" zegt de aangevoerde Godegeleerde bijdragen voor 1839, "als deze stukjes aan den godelovenden, kan en moet ieder "redelijk Christen afzonderen tot godsdienstige aandacht "oefening, bij de meest afleidende en goddeloosheidsaanheden "van ambi en post, van huisgezin en wils, en "groot gevaar van het déne noodige te vergeten. Wij loopen "daarom met deze stukjes hoog, en wenschen algemeene en "blijvende belangstelling in dezelve." Iedere jaargang is op zich zelve compleet. Het werk wordt op velin papier gedrukt.

** De Boekverkooper K. FUHRI, te 's Gravenhage, heeft op heden aan al zijne correspondenten, door het gansche rijk verzonden:

BERICHT VAN INTEKENING

DE DE VERGAVE VAN

GODSDIENSTIGE TRAKTAATJES

JONGE LIEDEN VAN REDDER KONING

EENE VEREENIGING VAN PREDIKANTEN.

Bij welk bericht tevens eene proeve van de bewerking dier Traktatjes gevoegt is.

Deze Traktatjes, waarvan er wezenlijk één zal verschijnen, worden van het gedruken Titel en Omslag, tegen den prijs van slechts

één stuiver, voornamelijk ingerigt, zij voor jonge lieden uit den goddeloosden stand, van nagenoeg tusschen 14 en 20 jaren, die voor de VEREENIGING VAN INTEKENING, als men het naastst verkrijgbaar is.

Alle jongelieden in ons Vaderland worden door den Heer van Breda, dringende aangehouden vooral het voorgaande in acht te willen nemen.